

Sakskøbing fjord og fritidsfiskeri i fjorden

af Erik Bohn Jespersen

Indledning.

Danmark er rig på øer og fjorde og en af disse fjorde er Sakskøbing Fjord. Selv om den ikke kan måle sig med de østjyske i længde og bredde er den naturmæssig en af de flotteste, og så har vi, som ingen andre har, et rigtigt slot - Oreby slot - liggende lige uden for inderfjorden. Slottet vidner om fortidens konge- og adelsvælde, selv om det kun er ca. 150 år gammelt og opført som en dårlig kopi af Christians den 4.s Rosenborg Slot.

Fjorden var oprindelig ikke en fjord, men et sund der strakte sig sydøst på til Guldborgsund.

Vi som bor ud til fjorden bruger den som rekreativt område og nyder den flotte natur langs dens bredder. Enkelte af os fanger også fisk i fjorden til det daglige forbrug.

Ifølge søkort og Geodætisk Instituts kort starter fjorden inde ved havnen og strækker sig frem til en linie fra Bandholm til skoven Stensore på Oreby siden.

Fjorden er en del af Smålandsfarvandet og dens areal er ca. 12 km² svarende til 1200 ha.

Vandet i form af søer, vandløb, fjorde og det åbne hav har altid tiltrukket os mennesker. Det gælder også Sakskøbing fjord, som lige siden Stenalderen har været brugt som transportvej og spisekammer. De mange bopladser langs fjordens bredder, men også langs Sakskøbing Å gennem Holmeskoven og Hydesskoven vidner om dette. Dengang var Guldborgland som nævnt en ø delt fra Lolland af et sund, som gennem Flintinge Byskov fortsatte til Guldborgsund.

Det er i øvrigt en genetablering af denne forbindelse, som forslag til Kommuneplan for Guldborgsund kommune noget urealistisk peger på her i 2009.

Søkort visende Sakskøbing fjord mål ca. 1:75000.

Et bevis på at fjorden har været brugt som fiskested i Stenalderen viser fundet af såkaldte fiskekasser i sejllobet lige syd for Oreby Havn.

Min baggrund for at kunne nedfælde nedenstående er dels mit virke som ingeniør ved Teknisk Forvaltning i Sakskøbing fra 1970 – 2006 dels de sidste 4 års fritidsfiskeri i Fjorden med fast base i Frodes havn beliggende på nordøstsiden af fjorden ud for Fjordvej.

En række personer med mange år på bagen som fiskere har hjulpet med oplysninger herunder Knud Hansen og Finn Schultz Petersen fra Frodes Havn, Henning Vest liggende ved faskinerne ved Roklubben og Richard Hansen, Hunseby Strandvej. Men også Ejvind Olesen Orebyvej 191, som tidligere bådebygger og erhvervsfisker har bidraget med historier og ikke mindst med billeder fra fiskeriet i 1950erne og af træskibsværftet i Sakskøbing Havn og livet på Oreby Havn.

Forureningen af fjorden og dens bekæmpelse.

På det tidspunkt i april 1970, da jeg tiltrådte som ingeniør, var havnen en stor arbejdsplads med anløb af op til 300 større skibe om året.

På sydvest siden af havnen lå Dammans Asfaltfabrik, BP oliedepot, Qvades korn og foderstofhandel, og på hjørnet af Brogade og Havnen lå en rigtig skibshandel.

Maskinforretning Mertz og Sukkerfabrikkens melassesilo, toldboden som var indrettet som skibsmægler kontor og det lille havnehus lå på Rørbæksiden mod nordøst. Walther Poulsens stålskibsværft kom til fra midt i 1970erne. Det nye stålskibsværft lå, hvor Ejvind Olesen frem til 1968 havde sit træskibsværft. Her var der gennem tiderne bygget store fiskekuttere og de sidste år fiskerjoller. I 1950erne var det de såkaldte 15 tons kuttere og senere 20 tons kuttere, der blev bygget og solgt til fiskere i hele Danmark herunder Bornholm og endda Grønland. Det blev til 1 til 2 kuttere om året.

Disse kuttere er efter indførelser af kvoter for fiskeriet og tilskud til ophugning blevet hugget op eller sejler som lystfartøjer.

At det ikke var let at sælge sin fiskekutter, da tiderne blev dårlige for fiskeriet er skæbnen for fisker Ejner Mortensens kutter vidne om. Da han ikke kunne få, den pris han ønskede, lod han den sænke ved Frodes havn, hvor motoren stadig kan ses stikke over vandet ved lavvande.

En nybygget fiskekutter på værftet i havnen.

Udover forurening fra de nævnte virksomheder var vandet i åen og fjorden blev tilført stigende mængder næsten urensset spildevand fra byområde i perioden fra begyndelsen af 1900 tallet, hvor man fik etableret kommunalt vandværksvand og kloakledninger blev nedlagt i byens gader. Men den største forurener af åen, havnen og fjorden må nok tilskrives Sukkerfabrikken. Fabrikken ledte fra dens start i 1910, og indtil man i 1968 fik etableret en ledning for skyllevandet til Kalø - grå, store mængder næringsstoffer i form af slam til fjorden. Selv om sukkerfabrikken havde de store slambassiner for skyllevandet, kunne det nemlig ikke undgås at en del af Lollands bedste jord flød ud i åen og videre til fjorden, hvor slammet gennem tiderne blev til et tykt lag af dynd.

Et bevis på hvad skyllevandets virkninger betød for ålene i inderfjorden er samstemmende beretninger fra Knud og Finn, om hvad der skete før 1968, når roekampagnen startede om efteråret. Ålene forsvandt fra ruserne på deres faste pladser og de måtte rykke dem længere og længere ud mod Oreby for at få fangst.

Det samme kunne Ejvind Olsen berette om. Han kunne samtidig tilføje, at en klage fra fiskernes side til Sukkerfabrikken blev afvist, men fiskerne fik dog tilbud om at få fast arbejde på fabrikken.

Disse forureninger betød, at inderfjorden i begyndelsen af 1970'erne var direkte sundhedsfarlig at bade i og samtidig havde ål og aborrer, som de to eneste arter man kunne fange, det dårligt.

Kredslægen skred derfor til forbud mod at benytte den kommunale badeanstalt ved Maltrup Vænge. Dette skete heldigvis samtidig med at et friluftsbad i Saxemarken åbnede som første etape af sportscentret ved P. Hansens Vej.

I perioden 1970 – 1985 var der tre ting der var med til at forbedre tilstanden af vandet og fiskebestanden i fjorden. Det første var en fjernelse af tilløbet af spildevandet ved at udføre afskærende kloakledninger og føre spildevandet til det fælles renseanlæg ved Hunseby i Maribo Kommune. Dette blev taget i brug i midten af 1970'erne.

Den gæringsproces af slammet, der skete i de varme somre i slutningen af 1970'erne og som medførte en stank i byen, var med til at den største del af slammet gik i forrådnelse.

Endelig satte kommunen midt i 1980'erne gang i fjernelsen af slammet fra bunden i havnen og inderfjorden.

Det sidste skete med hjælp fra et polsk oprensningsfartøj som i mere end et ½ år sugede slam op og sejlede det ud til en klapplads ved Fejø.

Dyrelivet på og langs fjorden.

Særligt langs sydvest siden af fjorden langs Maltrupskoven er der et rigt dyreliv. Tidligt om morgenen kan man sommeren igennem se rådyr, hare og ræve færdes på strandkanten lige uden for den sivbevoksede bred. Rådyr er også set tage en svømmetur på tværs af inderfjorden fra Orebysiden over til Maltrupskoven.

Fasanerne holder sig for det meste inde i skoven, men deres skrig høres på lang afstand blandet med koret af skovduernes kurren. Hvad der engang imellem får fasanerne til at tage den farefulde tur på tværs af fjorden ved jeg ikke.

Det er et flot syn at se de store havørne – formentlig dem der holder til ved Maribo søerne - patruljere langs skovkanten efter bytte. Også deres skrig kan høres på lang afstand.

Men ellers er det strand- og havfuglene der dominerer i antal. Svanerne findes i et stort antal både inden for Oreby og udenfor. Det er i øvrigt få af dem der yngler, og i år 2010 er antallet nede på nogle få stykker og hver kun med en enkelt ælling. Det kan skyldes den strenge vinter med en tilfrossen fjord og det kolde og regnfulde forår.

De store flokke af grågæs, som holder til på markerne nær fjorden, er i år begyndt at slå sig ned på selve fjorden.

Kolonifuglene hejre og skarver kommer på besøg i den inderste del af fjorden. Hejrerne holder sig til de lavvandede arealer, mens skarverne efter en fisketur i de dybere dele af fjorden tørrer deres vinger. Det skete på resterne af de tidligere anvendte fortøjnings pæle, og på de pæle der blev brugt til at trække prammene ind med i 1800 tallet.

Af de mindre andefugle er det gråanden der er flest af, mens de store flokke af blishøns kan ses forår og efterår.

Strandskaderne med deres lange røde næb ses ofte på de lavvandede arealer som tørlægges ved ebbe lige inden for Oreby på Maltrupside.

Hvor de store havmåger opholder sig dagen igennem, ud over at kredse i stor højde, ved jeg ikke, men på vej ind med dagens fangst dukker de lige pludselig op og slås om det fiskeaffald, der bliver kastet over bord. Ternerne har i år også vist sig i et større antal ved Oreby.

Der er også enkelte par af lappedykkere både de små og store arter, der bruger fjorden som ynglested.

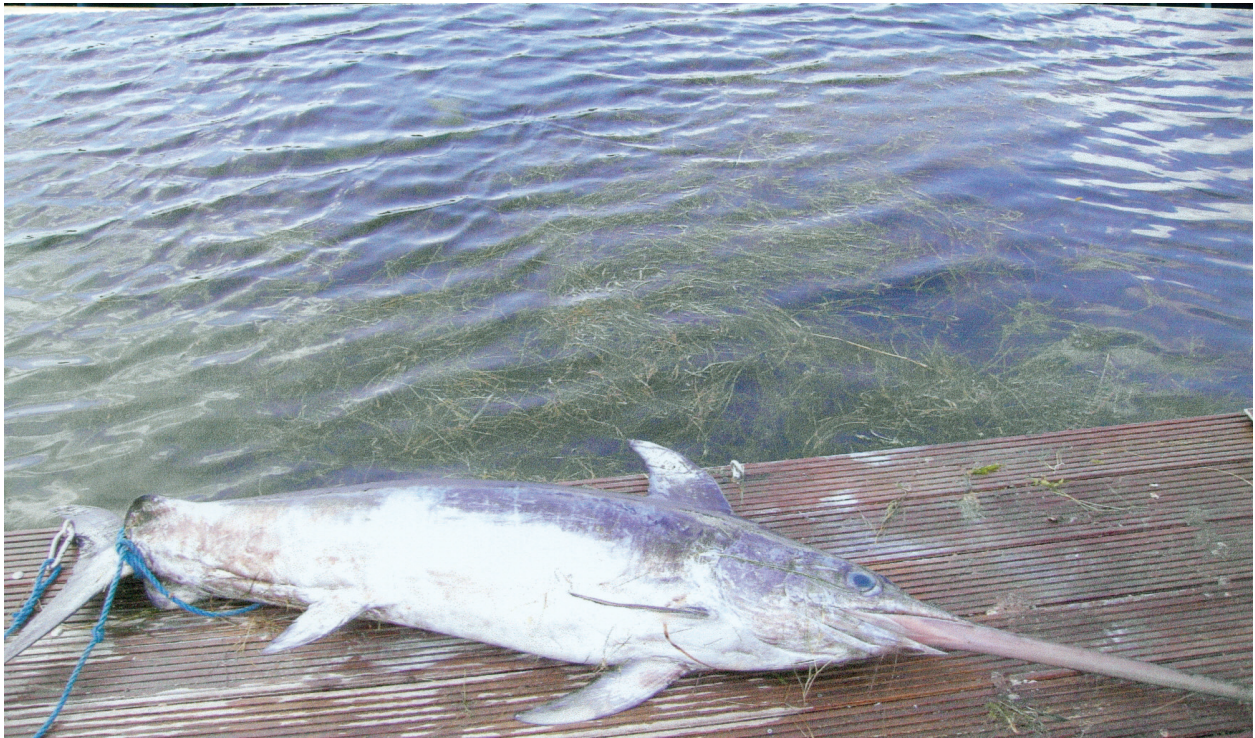
Svalerne, som bl.a. har deres reder under taget på det lille hus på Oreby havn, kan ses og høres på vej ud og ind af fjorden. De bruger ofte afmærkningskostene som hvilested.

En af Danmarks flotteste og mest spændende mindre fugle - isfuglen - er i år set af både Finn og Knud.

Som følge af den forbedrede forureningsstand er både laks, ørreder torsk og sild søgt ind i den inderste del af fjorden. Man har her inden for de sidste 15 år kunnet se folk med fiskestænger på havnen og ud langs faskinerne fange de nævnte fisk, som foretrækker rent vand.

En fisk, som næsten er helt forsvunden, er ulken som tidligere fandtes i stort tal i hele fjordområdet.

Den forbedrede vandkvalitet har også medført, at marsvin hvert år tager turen inden for Oreby og endda sæler har været på besøg. En sæl opholdt sig endda flere dage ved Roklubben i 2002.

Sværdfisk ” fanget ” 2009.

At der har været sjældne fisk og fisk der lever i oceanerne på besøg i inderfjorden vidner en avisartikler fra 1886 om, nemlig at muddermaskinens mandskab fik en 8 fods sværdfisk op af vandet og at der ca. 10 år før var fanget en endnu større i havnen.

Den 24. august 2009 var en fritidsfisker og hans hustru på tur på Fjorden, da de lige uden for brohovedet ved Oreby på sydsiden af fjorden opdagede finner der bevægede sig på lavt vand. Ved nærmere eftersyn viste det sig, at det igen efter mere end 120 år var en sværdfisk, der var kommet på besøg. Den ca. 70 kg tunge og 228 cm lange fisk blev bjerget, dog i død tilstand, og blev med meget møge og besvær fragtet til Kattegatcentret i Grenå.

Jo, det er glædeligt, at der med en økonomisk indsats fra Sakskøbing Kommunes side, på omkring 150 millioner kroner over en periode på 30 år, kan spores en så stor forøgelse af fugle- og fiskearterne til glæde for os beboere og brugere af fjorden.

Ålekvasen bygget på Fejø 1904, foto Verner Karrasch. Copyrigh: Vikingeskibsmuseet i Roskilde.

Fiskene og de redskaber vi bruger til at fange dem med.

Som nævnt ovenfor har den forbedrede vandkvalitet bevirket at rene saltvandfisk er søgt helt ind i havnen og fjorden inden for Oreby.

Ålene var tilbage i 1900 tallet den mest fangede og eftertragtede fisk. Der var mange af dem, og de blev fanget i ruser fra det tidlige forår til sent efterår. I de vintre hvor fjorden frøs til fortsatte fangsten ved at stange med de såkaldte ålejern. Dette er forbudt i dag lige som åleriver – nogle river med spid af metal – er forbudt. At tiderne

er blevet dårligere med hensyn til antal ål, er der ikke tvivl om, når man hører beretninger fra de ældre i faget.

Skrubberne findes i dag både i inderfjorden, hvor det er forbudt at fange med garn, men også i stort antal i hele Smålandsfarvandet. De fanges i de såkaldte skrubbegarn, men selv store skrubber kan også finde vej ind i åluserne. Der er i år 2010 meget fiskeyngel af skrubber i ruserne. Hvis de når at blive store, tegner det derfor godt for skrubbefiskeriet de kommende år.

Tidligere var både ruser og garn lavet af bomuldstråd, som krævede barkning - imprægnering - i kar og gryder, hvilket skete på de såkaldte stejlepladser. På Oreby brohoved har der været foretaget barkning af garn og bødet garn som er betegnelsen for at reparere garn. Ruser kunne også fås i metaltråd, men siden begyndelsen af 1970'erne er ruser og garn blevet lavet af nylon materialer, som næsten ingen vedligeholdelse kræver.

Bådeværftet på havnen i slutningen af 1950'erne.

Oreby havn i slutningen af 1950'erne.

Sild og makrel kan forår og efterår optræde i stimer. I foråret 2010 blev der fanget mange sild i fjorden uden for Oreby. Garn til at fange sild, makrel, men også hornfisk med kaldes i det daglige sildegarn. De ligger i overfladen og et par meter ned i vandet.

Hornfiskene kommer gerne i begyndelsen af maj og er der en måneds tid. Ud over os fritidsfiskere er der mange lystfiskere, der i denne periode, prøver lykken med stang og line fra lystbåde, men også fra stranden ved Oreby Havn.

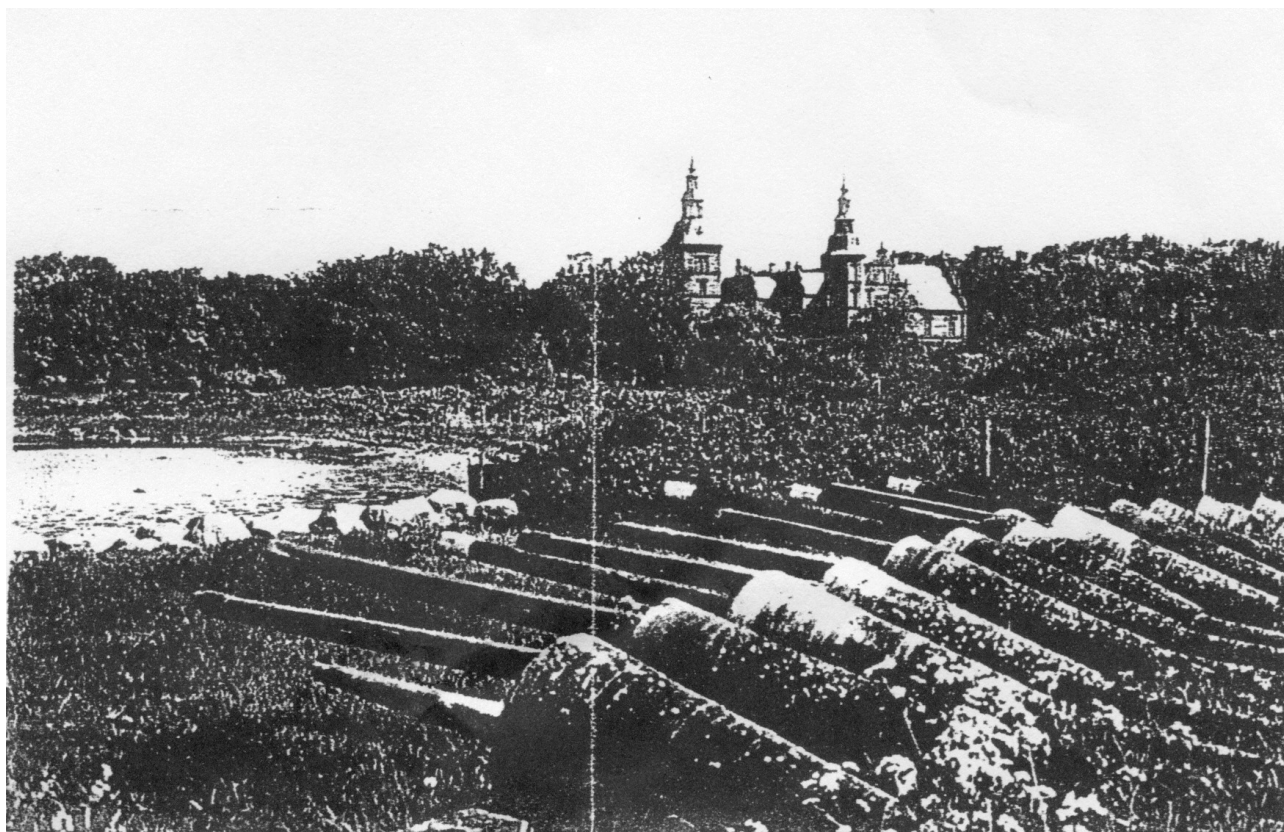
Eftertragtede fisk at fange er laksen og ørreden. De findes i flere arter nemlig en vild og en opdrættet art. De sidste er sluppet ud af havbrugene ved Fejø og i Storstrømmen. De kan fanges både i ruser og garn. Om efteråret går de ind og gyder på lavt vand og så er det i garnene, de fanges inde under Maltrupskoven eller langs bredderne på Orebysiden.

At betingelserne for fisks levevis har ændret sig, er fangsten af multen et bevis på. Den store planteædende fisk er dukket op inden for de sidste 10 år i større antal i fjorden. Den er kommet fra søer og vandløb og den optræder i stimer og fanges også i garn på lavt vand.

At det ikke kun er i nyere tid fjorden har været forurenet fremgår af en avisartikel fra august 1895. I det år blev der skovlet i tonsvis af især døde aborrer op af åen, havnen og fjorden, som gav en ulidelig stank i byområdet. I dag kan aborren stadig fanges i både garn og ruser, men ikke i større antal.

For et par år siden var der store mængder torskeyngel uden for Oreby, hvilket har betydet at vi her i foråret 2010 har fanget en del store torsk i både ruser og garn.

Også de små ålekvabber kan forekomme i store mængder visse år. Langt de fleste af dem der kommer i rusene er for små og kommer tilbage i friheden og det gælder også for krabberne som visse år kan optræde i stort antal.

Oreby havn i 1930erne.

Regler for fiskeriet og fangstpladserne.

For at kunne fiske og kalde sig fritidsfisker må man erhverve et såkaldt fisketegn fra Fiskeridirektoratet. I år 2010 koster tegnet 275,- kr. og det giver ret til at anvende

højst 6 redskaber ad gangen bestående af liner, ruser og garn. Ruser fastgjort til pæle og ruser for rejer skal anmeldes. Udover mindstemål på de fisk man fanger, er der fra 2009 indført fredning af ålen fra 10. maj til 1. august, hvor ruser ikke må anvendes. Der er også regler for afmærkning af redskaberne i vandet med pæle, flag og reflekser. Jo, der er nok at lære og holde styr på som nybegynder.

Som kontrol af, at der fiskes lovligt har man en fiskerikontrol, som uanmeldt besøger fangststederne. Det koster dyrt at blive taget i at overtræde reglerne, hvad flere fiskere i fjorden fik at føle sidste år, da de i fredningstiden for ål havde fastgjort ruser til kostene. Udover at redskaberne bliver konfiskeret og fangsten beslaglagt vanker der store bøder.

Også i tidligere tid har der været fisket ulovligt. Kanonbåden ”Willemoes” opbragte således tilbage i 1800 tallet hele 8 gæve jyder, som havde fisket ulovligt i fredet område ud for Oreby. De blev hver 10 kroner fattigere.

Som nybegynder som fisker er der derudover meget der skal læres. Hvor skal fangstredskaberne lægges ud og hvordan får man garn og ruser lagt rigtigt ud. Hvordan får man fisken op og ud af redskaberne og endelig er rensningen af fiskene og rygningen af fangsten en videnskab for sig.

Selv om jeg fik råd og dåd fra de øvrige fritidsfiskere ved broerne ved Frodes havn, er det mine fejl jeg har lært af. Når man engang har set en 700-800 grams stor ål hoppe ud over rælingen og en stor laks glide ud af garnet, mens den er på vej op i båden, passer man bedre på næste gang.

De ældre fiskere i faget, som Knud Hansen og Flemming Petersen (Valde), har deres faste pladser for åleruser langs faskinerne og ved lystbådehavnen ved Maltrupvænge. Dette respekterer, vi nybegyndere.

Ude i knækket på sejlrenden på inderfjorden har Bent Renner sine pæleruser år efter år. Særligt om foråret møder jeg tit Bent på vej ud og ind i fjorden med 2 eller 3 fiskestænger i brug. Han har en særlig næse for at fange laks, ørreder og hornfisk med fiskestang og det er gennem tiden blevet til mange fisk han har trukket op af fjorden.

Bådepladserne og bådene til fiskeri før og nu.

Som nævnt i indledningen har der været drevet fiskeri i fjordområdet lige siden de første mennesker dukkede op efter istiden. Materialerne til bådene til fiskeri har

ændret sig løbende, fra træstammer til joller og kuttere af træ og stål til de joller og både vi kender i dag af glasfiber. Det sidste er dog først sket inden for de sidste 40 år.

Tilbage i 1800 tallet var det kvaser, man fiskede fra i fjorden og i det øvrige Smålandsfarvand. Kvaser var nogle fladbundede både med sænkesværd på op til 9 meter med sejl som drivkraft.

Fra øerne, men også fra Oreby havn, har der været drevet et stort fiskeri med kvaser efter ål og sild, som fandtes i overflod. I havnen ved Vikingemuseet i Roskilde ligger der i dag en af disse kvaser bygget på Fejø i fuld sejlbare stand.

Langt op i 1900tallet har der fortsat været en større fiskerflåde liggende i og ved Oreby Havn med tilhørende stejleplads.

Her i 2010 er der ca. 40 fritidsfiskere der driver fiskeri i Sakskøbing fjord, både indenfor Oreby og i farvandet over mod Askø og Bandholm. De fleste ligger samlet med et hvis fællesskab til følge.

Mange af bådene er åbne med påhængsmotorer og bygget af glasfiber. Enkelte har indenbords motor og flere af dem der ligger ved faskinerne har styrehus, så de ligner små fiskekuttere. Bådenes længde er mellem 15 og 20 fod svarende til 4,5 og 5,5 m.

Bent Renner fisker fra sine skydepramme og jeg fra en 15 fods sejljolle.

Det at færdes på vandet er ikke ufarligt, og man bør sætte sig grundigt ind i de elementære sikkerhedsregler inden man starter på fritidsfiskeriet. For mit vedkommende var det ikke noget problem, da jeg som barn og ung mand havde sejlet de danske farvande tynde med små sejlåde uden motor.

Langs faskinerne fra Roklubben og udefter ligger der ca. 5 fritidsfiskere. Her lå der for nogle år siden en del rigtige fiskekuttere som kunne høres på lang afstand med deres tøffende lyd på vej ud og ind.

Fra broerne ved Frodes havn er vi 7 der driver fiskeri.

Frodes havn ved højvande.

Langs inderfjordens nordøstside fra Maltrupvænge til Oreby har grundejerne i tidens løb etableret broer med plads til en enkelt eller to både. På grund af lavvande må broerne her have en hvis længde for at få vand under kølen. Her er der ca. 5 der driver fiskeri.

Ved Brohovedet på Oreby Havn ligger der 3 - 4 fiskejoller, som bruges til fiskeri.

Uden for Oreby er der i fjordområdet 2 pladser med fritidsfiskere. I Kragevig ud for Maltrupskoven ligger der 5 - 6 både for sveg. Og et tilsvarende antal ligger ud for Hunseby Strandvej.

Fiskepladsen ved Hunseby strandvej.

Stranden for enden af Hunseby Strandvej lige ude på den anden side af diget har gennem mange hundrede år været brugt til at fiske fra. Der har aldrig været en egentlig havn, men fiskerbådene har ligget for sveg ude i det lavvandede kystområde.

Gårdejer Richard Hansen bor i dag fortsat på ejendommen Hunseby Strandvej 43, hvor han siden 1950'erne har drevet landbrug.

Ved et besøg hos Richard af Erik Petersen og jeg i begyndelsen af august 2010 har vi fået nogle spændende beretninger om fiskeriet fra det forrige århundrede. Richard har nemlig udover at passe sit landbrug haft tid til fiskeri.

Richards beretning om, hvordan Knuthenborg gods på et tidspunkt spærrede Strandvejen med store kampesten, vidner om, at der har været mange fiskere, der benyttede godsets jordvej som adgang til fjorden. Dette blev for meget for godset. Godset måtte dog fjerne stenene igen.

En anden pudsig beretning er fortællingen om en af husmændene på Orebyvej. Det var tilbage i 1800 tallet almindeligt at husmændene langs Orebyvej drev fiskeri. Det var en ret de havde erhvervet ved udskillelsen af lodderne fra godset. Vor husmand i beretningen havde fæstet 2 karle, som i deres fritid fra landbruget drev fiskeri langs den lavvandede kyst udfor Maltrupskoven og hele vejen over mod Bandholm. Det foregik ved at lade karlene trække et våd fastspændt til jollen, hvor husmanden så sad på og trak fiskene op og vel også rensede dem.

Da Richard startede på fiskeriet tilbage i 50'erne var der op til 40 både ved stranden. Flere af dem var rigtige fiskerkuttere ejet af fiskere på heltid. Der var ude ved diget etableret stejleplads, hvor der blev foretaget både tjæring - barking - af garn og ruser, men også bødding d.v.s. reparation af garn og ruser. Fangstredskaberne var dengang af bomuld og krævede derfor en omhyggelig pleje for ikke hurtigt at rådne.

Ved højvande blev bådene trukket op, når de skulle tjæres i bunden eller repareres.

Udover fiskeri fra træbåde, joller og pramme blev isvintrene brugt til fiskeri efter ål med de såkaldte ålejern på stager. Når fiskerne fra Sakskøbing havde tømt inderfjorden for ål rykkede de uden for Oreby og blandede sig med dem fra Krårup og Hunseby, så der kunne være op til hundrede ad gangen på den frosne fjord. Der blev brugt mange forskellige jern til at stange med og Richard kunne forevise 2 af disse, nemlig åleheksen og ålesaksen, men nævnte også et 3 navn nemlig bråtejernet.

Jern til at stange ål med, den såkaldte åleheks og ålesaks.

En af dem der brugte ”bråtjernet” var Edvin fra Maribo. Fra det tidlige forår til sent om efteråret tog han, så snart han havde fri, turen på knallerten til Hunseby Strandvej for at stange ål fra sin lille robåd. Han gik under kælenavnet ”Ålenes Skræk” i det daglige kaldet ”Skræk”. Fandt han et godt sted med mange ål markerede han det med et stykke træ med snor og lod for senere at kunne vende tilbage til stedet.

Åleriven – en stor rive med spidse tænder af stål – blev også brugt til ålefiskeri på lavvandede området. Jernene og riverne er der i dag forbud mod at bruge, ligesom det at blusse ål er forbudt.

Richard kunne også levende fortælle om den vinterdag tilbage i 1950erne, hvor det nær var gået galt. Sukkerfabrikkens slæbefartøj Havkatten blev i isvintre også brugt som isbryder både til Bandholm og Sakskøbing. En vinterdag skulle den bryde isen ind til Sakskøbing formentlig for at bryde en rende til skibet med olie til BP depotet.

De der var i nærheden af renden blev råbt an og blev bedt om at fjerne sig. En del af fiskerne fra Hunseby tog dog ikke advarslen alvorligt og det kom til at koste dem ikke livet, men en gåtur på mange kilometer. Først over isen til Oreby, herefter rundt om Sakskøbing og videre hjem til Hunseby. En tur de nok aldrig ville glemme.

Men at det kunne ende galt kunne Richard også berette om nemlig, at der tilbage i 1950'erne og 60'erne var druknet 5 personer ved fiskeri, som følge af dårligt sømandskab, uforsigtighed og alkohol.

I begyndelsen af 1970'erne, da oliekriserne satte ind, forsvandt mange af de gamle både fra stranden i Hunseby. Det skete samtidig med, at man gik over til både af glasfiber med de moderne påhængsmotorer og garn og ruser blev opbygget af nylon.

Pladsen ved Kragevig ud for Maltrupskoven.

Fra gammel tid har der været en ret for beboerne i Krårup til at drive fiskeri fra stranden ud for Maltrupskoven som ejes af Krenkerup Gods. Vejadgangen, til Kragevig som bugten hedder, sker ad skovvejen fra Nielstrup. Hvor mange der har ligget der vides ikke, men som ved Hunseby Strandvej har der nok ligget væsentligt flere end de 6 åbne fiskerjoller, der ligger der i dag.

Der har i øvrigt været et færgested i Maltrupskoven, hvor der tilbage i 1800 tallet lå 2 husmandssteder. Færgestedet blev brugt af folk, der skulle frem og tilbage til Oreby Gods og Havn, som dengang var en stor arbejdsplads.

Frodes Havn en fritidsfiskerhavn.

I mere end 100 år har der været sti/markvej fra Orebyvej til fjorden mellem Uglegårdens jorder og jorden tilhørende den nuværende ejendom Orebyvej 126.

Fisker og kvashugger Søren Nielsen fik i 1940'erne tilladelse, af den daværende ejer af ejendommen Orebyvej 126, til at benytte stien som adgang til en bro ved fjorden. I 1950'erne fulgte arbejdsmand Arne Mortensen, Orebyvej 139 efter ligeledes med en fiskerbåd ved broen.

I begyndelsen af 1960'erne blev tilladelsen udvidet af gårdejer Frode Olesen, Orebyvej 126 til også at omfatte snedker Knud Hansen, Orebyvej 125 og elektriker Finn Schultz Petersen, Orebyvej 133.

Området med broer har siden den tid i folkemunde haft betegnelsen "Frodes Havn". Efter udbygningen af Fjordvejsområdet i 1980'erne kom der flere joller til. Af de 10 både der ligger ved broerne i 2010 bruges de 7 til fiskeri.

Sælen på havnen ved roklubben i 1998, foto Jørgen Jensen.

Pladsen ved faskinerne i havnen.

Selv om der, som nævnt ovenfor, har været bygget fiskerbåde af træ tilbage i 1950'erne på værftet i havnen har den aldrig været hjemsted for en større fiskerflåde. Men der har været en del fiskerjoller benyttet af byens borgere. De senere år, formentlig siden 1980'erne, har fritidsfiskerne ligget langs broen ved roklubben og langs faskinerne udefter. Her var det bl.a. Egon Jensen lå på plads nr. 12 med sine både og fiskekuttere. Det var et festligt syn at se ham komme sejlende ud af fjorden med fuldskæg og iført sin "dræber" uniform, gummistøver og regnbukser. Egons kælenavn var "åledræberen" og selvom vi fritidsfiskere ikke må sælge vor fangst, er det nok blevet til mange ål og andre fisk Egon har fået afsat. Da den tidligere omtalte

sæl lå på roklubbens bro ville Egon en dag fodre den, men blev i stedet bidt i armen, hvilket Henning Vest kan bevidne, da han så mærkerne efter bidet.

I dag ligger der omkring 5 fritidsfiskere ved faskinerne, hvor der på deres selvavede platforme foregår en hyggelig snak og vel også skylles en enkelt øl ned i ny og næ, når man ikke er ude at fiske. Et hyggeligt samlingssted for fritidsfiskerne og deres venner.

Fiskekutter på vej ud af Oreby havn i 1950'erne.

Afsluttende bemærkninger.

Havet som nabo er ikke ufarligt. Udover drukneulykker kan havet, men også fjorden medføre oversvømmelser. Ved stormfloden i 1872 stod vandet langt op i byens gader, men også nytårsnat den 31. december 1904 var der oversvømmelser i byens gader, da en storm havde presset vandet ind i fjorden.

I min tid siden 1970 i Sakskøbing har højvande i fjorden givet problemer i havneområdet med højvande op til knap 2 m. I 1999 blev Saxenshøjs inddæmmede engarealer for græsning af køer oversvømmet ved storm og højvande. Dengang valgte man at pumpe arealet tørt igen. Da oversvømmelsen skete igen i 2006 opgav

man at tørlægge arealet og siden har det været en sø til glæde for fuglelivet og vel også fiskeynglen.

Hvad fremtiden bringer er det svært at spå om, men at vandstanden er på vej op ses på broerne i Frodes havn, hvor de tit står under vand. Hvis klimaændringer fører til yderlig stigning af vandstanden, kan det jo ende med at fjorden bliver til et sund igen.

Kilder:

Richard Hansen, Hunseby Strandvej 43, 4930 Maribo

Knud Hansen, Orebyvej 125, 4990 Sakskøbing

Finn Schultz Petersen, Åparken 34, 4990 Sakskøbing

Knud Henning Vest, Byvangen 11, 4990 Sakskøbing

Ejvind Olsen, Orebyvej 191, 4990 Sakskøbing